

รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง ประวัติความเป็นมา
ของการแสดงต้นกำรำเคียว

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์

ครูนันทวัน ทองทิพย์

เรื่อง ประวัติความเป็นมา ของการแสดงต้นกำรำเคียว

เดินกำรำเคียว

มรดกการละเล่นพื้นบ้าน
ภูมิปัญญาชาวบ้านไทย

คณะศิลปนิเวศฯ จ.สุพรรณบุรี

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ต้นกำรำเคียว คุณพระช่วย

เผยแพร่โดย ชิงช้าสวรรค์แฟนคลับ

เผยแพร่วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๕

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=EJBM-kY0PEc>

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า การแสดงที่ศึกษานั้น
น่าจะเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต
ของอาชีพอะไร
และเป็นการแสดงของภาคอะไร

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถอธิบายเรื่องประวัติความเป็นมาของการแสดงเต้นกำรำเคียวได้อย่างถูกต้อง
๒. ผู้เรียนมีความรู้เรื่องการประดิษฐ์อุปกรณ์การแสดงเต้นกำรำเคียวอย่างง่ายและสามารถประดิษฐ์อุปกรณ์การแสดงเต้นกำรำเคียวอย่างง่ายได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรม

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการแสดงเต้นกำรำเคียว

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำใบงานและสามารถเติมคำตอบ
ที่ถูกต้องลงในใบงานพร้อม ๆ กับที่ครูอธิบาย

การแสดงเต้นกำรำเคียว

เป็นการละเล่นพื้นเมืองที่เก่าแก่ของชาวจังหวัดนครสวรรค์ โดยเป็นการร้องเล่นกันในกลุ่มชาวบ้านที่มีอาชีพทำนา มีเล่นกันมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๗ (พ.ศ. ๒๔๗๕) กำเนิดครั้งแรกที่บ้านสระทะเล ตำบลสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ โดยหลวงศรีบุญขวัญ เป็นผู้ประดิษฐ์เนื้อร้อง เล่นกันแพร่หลายในบ้านสระทะเลและตำบลใกล้เคียง เช่น ตำบลเขาทอง

เนื้อเพลง

เนื้อเพลงแต่ละตอนสะท้อนสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้านอย่างชัดเจน

ลักษณะการรำ

ไม่อ่อนช้อยเหมือนการรำทั่วไป เพราะถือเอาความสนุกเป็นหลัก มีทั้งเต้นและรำ ควบคู่กันไป ส่วนมือทั้งสองของผู้รำ ข้างหนึ่งจะถือเคียว ข้างหนึ่งจะถือรวงข้าว จึงได้ชื่อว่า **เต้นกำรำเคียว**

ผู้เล่น

เป็นชายหญิงที่ประกอบอาชีพทำนาโดยต่างฝ่ายต่างช่วยกันเกี่ยวข้าวในลักษณะการเอาแรง และเมื่อถึงเวลาพักในช่วงกลางวัน หรือ ช่วงบ่าย จะเล่นร้องรำกันที่ลานนาข้าว เพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย

ผู้ชม

อาจจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้าวอยู่ในนาใกล้ ๆ โดยมีส่วนร่วมในการปรบมือตาม ลูกคู่ได้ เพื่อผ่อนคลายจากการทำงาน โดยผู้ชมฝ่ายหญิงจะปรบมือและอยู่ฝั่งแม่เพลง ผู้ชมฝ่ายชายจะปรบมือและอยู่ฝั่งพ่อเพลง

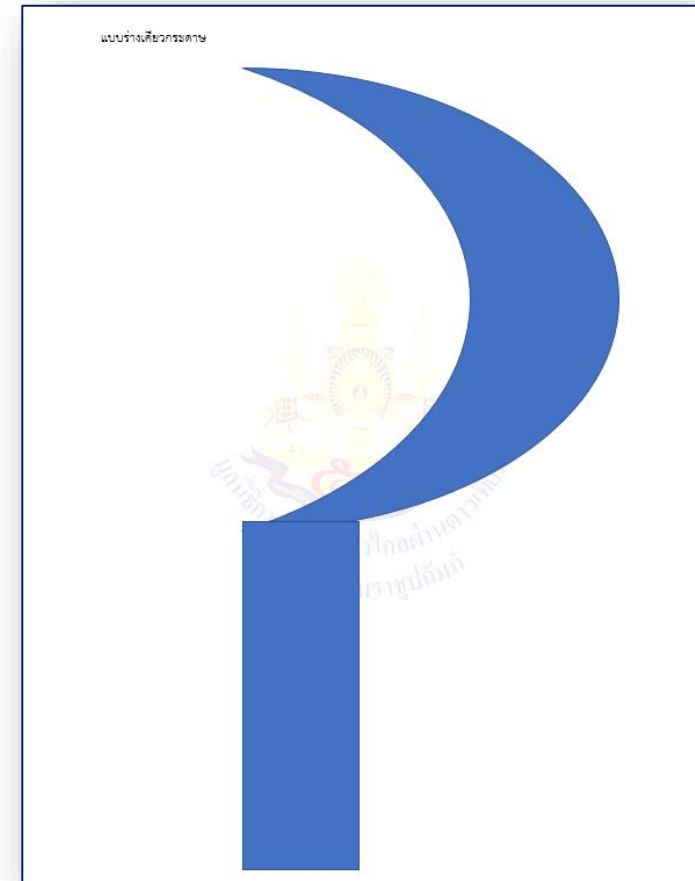
โอกาสการเล่น

ในอดีตจะเล่นในช่วงฤดูเกี่ยวข้าวในช่วงพัก เช้า กลางวัน และตอนบ่าย แต่ปัจจุบันนี้มีเครื่องจักรเข้ามาช่วยทุ่นแรงและใช้คนเพียงเล็กน้อย การรวมกลุ่มของพ่อเพลงแม่เพลงก็น้อยลง รวมถึงไม่มีผู้สนใจร้องเล่นเหมือนในอดีต โอกาสการแสดงจึงเป็นในลักษณะของการรับเชิญไปเล่นตามวาระโอกาสต่าง ๆ

กิจกรรม

เรื่อง ประดิษฐ์เคียวเกี่ยวข้าวจากกระดาษ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนรับกระดาษแข็ง
และแบบเคียวเกี่ยวข้าว ขีดเส้นที่
เคียวกระดาษ และตัดเคียวเกี่ยวข้าว
ตามรอยที่ขีดเส้นไว้ ตัดและระบายสี
ให้สวยงาม

กิจกรรม เรื่อง ประดิษฐ์รวงข้าว

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำรวงข้าวมาสัปดาห์หน้า ถ้าไม่มีให้นักเรียน
ประดิษฐ์รวงข้าวอย่างง่ายได้ ดังนี้

๑) ใช้เชือกฟาง มัดทบกัน ๕-๖ ทบ

และกำมัดปลายให้แน่น และฉีกทำเป็นรวงข้าวได้

๒) ให้ใช้กระดาษที่ไม่ใช้แล้ว ฉีกออกมาเป็นเส้น

ขนาดยาวประมาณ ๑๒ นิ้ว ลัก ๕-๖ เส้น

และใช้สก็อตเทปพันปลาย แทนรวงข้าว

สรุป

เป็นการละเล่นเก่าแก่
ของชาวจังหวัด
นครสวรรค์

เนื้อร้อง

แต่ละตอนสะท้อนสภาพ
ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

ลักษณะการรำ

ไม่อ่อนช้อยเหมือนการรำทั่วไป
เพราะถือเอาความสนุกเป็นหลัก

มือทั้งสองของผู้รำ ข้างหนึ่งจะถือ
เคียว ข้างหนึ่งจะถือรวงข้าว

ผู้เล่น

เป็นชายหญิงที่ประกอบอาชีพทำนา
เมื่อถึงเวลาพักจะเล่นร้องรำกัน
เพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย

ผู้ชม

เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องข้าวอยู่ในนาใกล้ ๆ
โดยมีส่วนร่วมในการปรบมือตามลูกคู่

การแสดงต้นกำรำเคียว

โอกาสการเล่น

- ในอดีตจะเล่นในช่วงฤดูเกี่ยวข้าวในช่วงพัก
- ปัจจุบันแสดงตามวาระโอกาสต่าง ๆ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ปฏิบัติการแสดง ต้นกำรำเคียว (๑)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

- รวงข้าว
- ใ้บความรู้เรื่อง เนื้อร้องการแสดง
เต้นกำรำเคียว

